

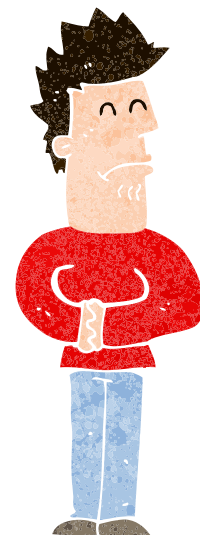
КАК ДА ГОВОРИМ С ДЕТЕТО ЗА УВРЕЖДАНИЯТА ?

КРАТЪК НАРЪЧНИК С ПРАКТИЧЕСКИ СЪВЕТИ

Ние сме Фондация „Деца с проблеми в развитието“, създадена през 2006 г. Опитът ни през годините показва, че доста често родителите изпитват затруднения да посрещат въпросите на децата си, свързани с хора с увреждания.

Парадоксално, децата са много по-умели от родителите си, когато става въпрос за общуване с човек със специални нужди. Причината е в това, че те не са обременени със страхове и предрасъдъци. Някои възрастни, особено тези, които не са били в обкръжението на хора с увреждания, могат да изпитват притеснения. Загрижени за това, че изглеждат натрапчиви или нетактични, възможно е да не знаят какво да кажат или как да се държат.

Този кратък наръчник има за цел да даде приятелски съвети и практически насоки, които ще са от полза, ако попаднете в подобна ситуация.

Уврежданията обхващат много широк спектър от отклонения и вие не сте длъжни да сте запознати с всички тях. Те могат да бъдат вродени или придобити, в следствие на травма или болестно състояние.

Някои от уврежданията са очевидни – например при дете с физическо увреждане, което използва инвалидна количка, или дете със синдром на Даун. Други увреждания могат да бъдат по-скрити – например при деца с умствени дефицити или разстройства от аутистичния спектър.

Важно е да знаете и да уверите детето си, че те не са опасни, нито заразни и не могат да бъдат „прихванати“.

Като родители всички ние искаме децата ни да растат с желание да научават и откриват нови, различни неща. Не само различията, които виждат в хората, а разликите, които виждат в изкуството, науката, спорта и технологиите.

Това ще се случи само, ако ние самите служим за техен пример, като им покажем чрез собствените си действия и поведение, че разликите не са "добри" или "лоши", тях просто ги има, те са част от света, в който всички живеем.

А светът е интересен, защото всички хора в него се отличават един от друг. Приемането на индивидуалното различие и разбирането му ще помогне на децата ни да развият в себе си качества като съпричасност, уважение, толерантност, тактичност и емпатия.

Общуването с различните от нас ни обогатява

Вероятността на някакъв етап от образователния процес детето Ви да учи заедно с дете със специални потребности е почти сигурна, тъй като по закон във всички детски градини и училища се интегрират деца с увреждания или проблеми в развитието.

Все по-често може да срещнете хора със специални нужди на обществени места като детски площадки, в парка, киното, мола. Чудесна идея да запознаете децата си с различните от тях е като се включвате в инициативи, организирани от неправителствени организации.

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

Всички хора се раждат различни – едни са руси, други чернокоси, високи или ниски, някои могат да ходят, други използват помощни средства, за да се придвижват. Нека да посочваме на децата различията просто като различия, без да ги квалифицираме.

Децата са любопитни по природа, те със сигурност ще забележат различията. Не се изнервяйте и не изпитвайте срам, когато детето ви започне да задава въпроси. Ако не знаете как да му отговорите, не се притеснявайте да попитате родителите на детето с увреждане. Честният отговор „не знам“ понякога е най-добрият.

Децата се учат от поведението на родителите си и много ясно разчитат езика на тялото. Бъдете техен пример като сте позитивни, смели, открити и инициирате първия контакт. По този начин ще насърчите създаването на нагласа за приемане и приобщаване.

Не приемайте по презумция, че детето със специални нужди е нещастно или в нужда. Не измисляйте тъжни истории около състоянието му и избягвайте да говорите със снизхождание и съжаление.

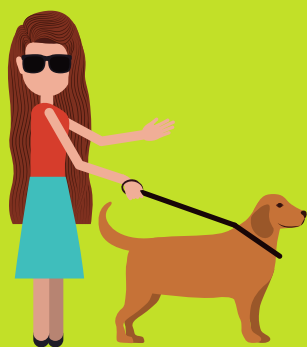

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

Изтъквайте нещата, по които всички деца си приличат - искат да имат приятели, да играят и да бъдат обичани. Посочвайте на детето си нещата, които могат да правят заедно. Ако не сте сигурни, попитайте родителите на детето с увреждане.

Обикновено, когато срещнем хора с увреждане, ние мислим за това, което те не могат да правят и всички трудности, с които се борят всеки ден. Фокусирайте се върху нещата, които те могат да правят. Чудесни примери за това са параолимпийските атлети, талантиливи художници, музиканти и учени с увреждания. Разкажете на децата си за тях и техните постижения.

Много от нас не си дават сметка, че помощните средства извършват функциите на увредената част на човека, който ги използва. Те са естествено продължение на човешкото тяло и трябва да се отнасяме с уважение към тях. Обърнете внимание на детето, че инвалидната количка, бастунът и кучето-водач не са за игра и не могат да се пипат без разрешение.

Много деца с увреждания изпитват трудности при общуване. Важно е да бъдем търпеливи и да изслушваме внимателно. Не бива да поправяме и да довършваме фрази вместо тях. Не се преструвайте, че разбирате, ако е необходимо, задавайте кратки уточняващи въпроси.

ПРИМЕРНА СИТУАЦИЯ

Представете си , че на детската площадка срещате дете с увреждане, което ползва помощно средство за придвиждане. Може би Вашето дете ще Ви попита...

*Защо това дете е в такава количка?
или
Защо не може да ходи?*

Как бихте реагирали?

Най-напред отбележете наблюдението на детето си. Опитайте се да му обясните възможно най-кратко и ясно:

Това дете е в инвалидна количка, защото тя му помага да се придвижва. Някои от нас не могат да използват краката си по същия начин, както аз и ти. Затова им е необходима количката. Виж колко е интересна и различна от бебешките колички.

Много е важно да не игнорирате въпроса на детето. Хубаво е да акцентирате върху нещо, по което децата си приличат. Например:

И той има същата блуза като твоята...

Подобна ситуация може да възникне, ако срещнете дете с разстройство от аутистичния спектър, с увредено зрение или синдром на Даун. Наблюдавайте каква ще бъде реакцията на дете Ви и се опитайте да му дадете възможно най-коректния отговор.

Общуването със семействата на децата с увреждания ще намали притесненията и тревожността.

КАКВО ДА ИЗПОЛЗВАМЕ

Учтив, вежлив и
уважителен език

Използвайте думи като
„различен“ и „уникален“

Бъдете позитивни.
Наблягайте на нещата,
които хората могат да
правят заедно и по които си
приличат

Инициирайте контакт с
детето с увреждане и
неговите родители

Насърчавайте детето си да
попита, преди да окаже
помощ на някого, да изчака
отговора и най-важното - да
го уважи

КАКВО ДА ИЗБЯГВАМЕ

Обиди, подигравки и
обидни сравнения

Избягвайте сравнения
между „нормално“ и
„ненормално“

Не се отнасяйте със
снизхождение и съжаление

Не отвръщайте поглед и не
се дистанцирайте

Не оставяйте чувството в
детето си, че е длъжно да
помага, само защото някой
има увреждане, тъй като
това формира погрешно
впечатление за
малоценност

Децата несъмнено забелязват различията, но обикновено не виждат увреждането като определяща характеристика на човек по начина, по който много възрастни го правят. Понякога да седнете специално с детето си, за да проведете дискусия относно уврежданията, може в действителност да направи темата да изглежда още по-страшна. Ако смятате, че трябва да говорите с детето си за уврежданията, още преди да попаднете в контекста на дадена ситуация, опитайте се да го направите като част от ежедневния, непринуден разговор.

Проект "София - не подминавай, а опознавай" цели изграждане на социално-отговорно съзнание у младите хора и позитивна промяна на обществените нагласи към децата и хората с увреждания в България.

Реализацията на проекта е насочена към родителите на деца в норма, като им предлага информация и практически съвети за това как да посрещнат въпросите на децата си, свързани с лица с увреждания.

Проектът се изпълнява с финансовата подкрепа на Столична община, Програма Европа 2018 от Фондация „Децата с проблеми в развитието“, в партньорство с Район Студентски, Столична община.

www.dpkids.org

www.facebook.com/Sofia.Ne.Podminavai.A.Opoznavai

office.dpkids@gmail.com